

מסכת מעשרות

פרק ג

א. המעביר תאנים בתצרו לקצות, בננו ובני ביתו אוכלין ופטורין. הפועלים שעמו, בזמן שאין להם עליו מזונות, אוכלין ופטורין. אבל אם יש להם עליו מזונות, הרי אלו לא יאכלו:

ב. המוציא פועלו לשדה, בזמן שאין להם עליו מזונות, אוכלין ופטורין. ואם יש להם עליו מזונות, אוכלין אחת אחת מן התאנה, אבל לא מן הסל ולא מן הקפה ולא מן המקצה:

ג. השוכר את הפועל לעשות בזיתים, אמר לו על מנת לאכל זיתים, אוכל אחד אחד ופטור. ואם צרף, חייב. לנפש בבצלים, אמר לו על מנת לאכל ירק, מקרטים עליה עליה ואוכל. ואם צרף, חייב:

ד. מצא קציצות בדרך, אפלו בצד שדה קציצות, וכן תאנה שהיא נוטה על דרך, ומצא תחתיה תאנים, מתרות משום גזל ופטורות מן המעשרות. ובזיתים ובחרובים, חייבים. מצא גרוגרות, אם דרסו רוב בני אדם, חייב, ואם לאו, פטור. מצא פלחי דבלה, חייב, שידוע

שֶׁהוּן מְדַבֵּר גָּמוּר. וְהַחְרוּבִין, עַד שֶׁלֹּא כָּנָסוּן לְרֹאשׁ הַגֶּג, מוֹרִיד מֵהֶם
לְבִהְמָה, פֶּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְזִיר אֶת הַמּוֹתֵר:

ה. אִיזוֹ הִיא חֲצֵר שֶׁהִיא חֵיקֶת בַּמַּעֲשָׂרוֹת, רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר,
חֲצֵר הַצּוֹרֵית, שֶׁהַכֵּלִים נִשְׁמָרִים בְּתוֹכָהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, כָּל
שֶׁאֶחָד פּוֹתֵחַ וְאֶחָד נוֹעֵל, פְּטוּרָהּ. רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר, כָּל שֶׁאִין אָדָם
בוֹשׁ מִלֶּאֱכֹל בְּתוֹכָהּ, חֵיקֶת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, כָּל שֶׁנִּכְנָס לָהּ וְאִין
אוֹמֵר מָה אֵתָּה מְבַקֵּשׁ, פְּטוּרָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שְׁנֵי חֲצֵרוֹת זֶה
לְפָנִים מִזֶּה, הַפְּנִימִית חֵיקֶת, וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה:

ו. הַגָּגוֹת פְּטוּרִין, אֵף עַל פִּי שֶׁהֵם שֶׁל חֲצֵר הַחֵיקֶת. בֵּית שַׁעַר,
אֲכַסְדָּרָה וּמֶרְפֶּסֶת, הָרִי אֵלּוּ כְּחֲצֵר, אִם חֵיקֶת, חֵיקִין, וְאִם פְּטוּרָה,
פְּטוּרִים:

ז. הַצָּרִיפִין וְהַבְּרֶגְגִין וְהָאֶלְקָטִיּוֹת, פְּטוּרִין. סֵכֶת גְּנוּסֶר, אֵף עַל פִּי
שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רַחֲמִים וְתִרְגּוּלִים, פְּטוּרָהּ. סֵכֶת הַיּוֹצְרִים, הַפְּנִימִית חֵיקֶת,
וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, כָּל שֶׁאִינָהּ דִּירַת הַחֲמָה וְדִירַת
הַגִּנְשָׁמִים, פְּטוּרָהּ. סֵכֶת הַחֶג בְּחֶג, רַבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב, וְחֻכָּמִים
פּוֹטְרִין:

ח. תֵּאֲנָה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּחֲצֵר, אוֹכֵל אַחַת וּפְטוּר. וְאִם צֶרֶף,
חֵיב. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אַחַת בִּימִינוֹ וְאַחַת בְּשְׂמָאלוֹ וְאַחַת בְּפִיו.

עֲלָה לְרֹאשָׁהּ, מִמֶּלֶא חִיקוֹ וְאוֹכֵל:

ט. גִּפֹּן שֶׁהִיא נְטוּעָה בְּחֶצֶר, נוֹטֵל אֶת כָּל הָאֲשָׁכּוֹל. וְכֵן בְּרֵמוֹן, וְכֵן בְּאַבְטִיחַ, דְּבָרֵי רַבִּי טַרְפוֹן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מְגִלְגֵּר בְּאֲשָׁכּוֹלוֹת, וּפּוֹרֵט בְּרֵמוֹן, וְסוֹפֵת בְּאַבְטִיחַ. כֶּסֶפֶר שֶׁהִיא זְרוּעָה בְּחֶצֶר, מְקַרְטֵם עֲלָה עֲלָה וְאוֹכֵל. וְאִם צֶרֶף, חֵיב. הַסָּאָה וְהָאֵזוֹב וְהַקּוֹרְנִית שֶׁבְּחֶצֶר, אִם הָיוּ נִשְׁמָרִים, חֵיבִין:

י. תֵּאֲנָה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּחֶצֶר וְנוֹטָה לַגֶּנֶז, אוֹכֵל כְּדֶרֶכוֹ וּפְטוּר. עוֹמֶדֶת בַּגֶּנֶז וְנוֹטָה לְחֶצֶר, אוֹכֵל אַחַת אַחַת, פְּטוּר. וְאִם צֶרֶף, חֵיב. עוֹמֶדֶת בְּאֶרֶץ וְנוֹטָה לְחוּצָה לְאֶרֶץ, בְּחוּצָה לְאֶרֶץ וְנוֹטָה לְאֶרֶץ, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הָעֵקֶר. וּבִבְתִּי עֲרֵי חוּמָה, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הָעֵקֶר. וּבְעֲרֵי מְקֻלָּט, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הַנּוֹף. וּבִירוּשָׁלַיִם, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הַנּוֹף: